T&HENK

paul kusters
toosenhenk.nl

COLUMN GERBEN VAN 'T HEK

'Hallo Den Haag, waar zijn jullie mee bezig'

Als kind nestelden zich twee diepe voornemens in mijn gedachten voor eventueel vaderschap in de toekomst. Nooit boos worden als een kind een glas omstoot. En nooit de muziek van de nieuwe generatie afkraken.

Beide zijn ze verbonden met de spaarzame schrijnplekken van verder een begerenswaardige jeugd. Als kind dat slecht kon stilzitten (dat is nog niet echt veranderd) en graag met zijn 'armen' praatte (zeker niet veranderd) vormde elk glas op tafel een potentieel ongeluk. Een natte plek in het tafellaken was eerder regel dan uitzondering. Het 'Kijk nou toch eens uit' was in huize Van 't Hek een standaardverzuchting. Alsof je zo'n glas melk expres omkukelde als enthousiaste zevenjarige.

Dat later dus nooit. Al gooit mijn onhandige kroost twee glazen per maaltijd om: niet mopperen. Kan gebeuren, gewoon een doekje pakken en een nieuw glas inschenken. En nu de omstootfase alweer wat jaren voorbij is, vinken we dit voornemen af als volledig geslaagd.

Dan de muziek. Met een vader die meende dat alles na Boudewijn de Groot en The Beatles overbodig was, kon elke artiest die mijn broer en ik in huis haalden op genadeloze kritiek rekenen. Dat de herfst van 1991 de muzikale hoogmis vormde van onze jeugd met de release van zes geweldige albums in 44 dagen tijd (Metallica, Pearl Jam, Guns N' Roses, Nirvana, Red Hot Chili Peppers en Soundgarden) viel thuis op dorre grond. 'Pokkenherie', 'Is die gozer zijn gitaar aan het stemmen?' en 'Die koptelefoons hebben we niet voor niets gekocht.' U snapt, ook dat zou ik later anders aanpakken. Alleen valt dat lang niet mee als iemand enthousiast de nieuwe plaat van Lil Kleine wil laten horen. Of de registratie van een of ander housefeest met 'een megacoole dj uit Frankrijk.'

Maar we proberen dapper 'pokkenherrie' te vermijden en alles een eerlijke kans te geven. Aangespoord door het voornemen van vroeger ging deze vader, tegen de eigen smaak in, even enthousiast mee naar K-popconcerten als naar het meezingfestival Amsterdamse Zomer. En laatst stond ik zomaar in een honderden meters lange rij voor een, overigens steengoed, concert van de Filipijns-IJslandse performer Yaelokre. Waarbij werkelijk alle bezoekers zich hadden uitgedost in zelfgemaakte creaties die bij deze muziekcultuur bleken te horen. Tot hilariteit van dochter: 'Iedereen denkt hier dat jij in een verkeerde rij staat. Dat je verderop bij die kraam oliebollen wil halen eigenlijk.'

En toegegeven, de muzikale openheid werkt wederkerig. Dus toen *guilty pleasure* Drukwerk een concertreeks aankondigde, kreeg ik kaartjes voor mijn verjaardag. Dat Harry Slinger haast tachtig is en zestig jaar ouder dan de gever die 'de bejaardenpop' zelf ook wel eens wilde horen, temperde enigszins de verwachting.

Eenmaal in Hilversum bleek dat Harry met zijn gebreide rode petje nog steeds met gemak een volle zaal trok. De ouwe rocker wist moeiteloos alle generaties te raken. Eensgezind galmden kind en ik oude hits mee met een verrassend actuele boodschap: 'Laat de rijken de crisis betalen' en 'Hallo Den Haag, waar zijn jullie nou mee bezig.'

Aan de bar stootte ik uit enthousiasme een biertje om. Heerlijke avond.

ONDERZOEK HPV-prik voorkomt 12.800 kankerdiagnoses

'Ik moest afscheid nemen van mijn kinderwens'

Voor het eerst is berekend dat HPV-vaccinatie naar schatting 12.800 kankerdiagnoses voorkomt bij kinderen die nu nul tot en met negen jaar oud zijn. Dat blijkt uit cijfers van IKNL en Erasmus MC. Voor Wendy Rutten (41) kwam het vaccin te laat, zij kreeg baarmoederhalskanker: „Ik hoop dat jongens en meisjes die prik halen en dat ze een heleboel ellende bespaard blijft."

Annemarie Mulder
annemarie.dejong@mediahuis.nl

Amsterdam ■ HPV (humaan papillomavirus) komt veel voor: meer dan 80 procent van de Nederlandse bevolking raakt ooit besmet. Veel mensen lopen het virus op via seksueel contact, zonder dat zij dat merken. Meestal ruimt het lichaam het virus vanzelf op. Soms blijft HPV lang in het lijf aanwezig en dan kan uiteindelijk kanker ontstaan. Naast baarmoederhalskanker geeft HPV een verhoogd risico op kanker van de mondkeelholte, anus, vagina, vulva en penis.

Binnen het Rijksvaccinatieprogramma krijgen zowel meisjes als jongens vaccinatie tegen HPV aangeboden in het jaar dat ze tien worden, dus meestal voor ze met HPV in aanraking komen. Bovendien kunnen jongeren tot hun achttiende de prik nog gratis halen bij de GGD als ze eerder kozen voor geen vaccinatie.

Sinds september wordt gevaccineerd met een vaccin dat beschermt tegen zeven typen HPV die een verhoogd risico op kanker geven. De HPV-prik voorkomt bij meisjes ruim 9.200 diagnoses en bij jongens ruim 3.500 diagnoses gedurende hun leven, als de vaccinatiegraad gelijk blijft. Uit de berekeningen van IKNL en Erasmus MC blijkt dat bij meisjes door vaccinatie vooral baarmoederhalskanker wordt voorkomen, en ook kanker van de anus, vagina, vulva en mondkeelholte. Bij jongens gaat het vooral om mondkeelholtekanker, gevolgd door anus- en peniskanker.

> Om het verdriet te verzachten zijn we maar de nadelen van kinderen gaan benadrukken
>
> **Wendy Rutten**

„Als gynaecoloog zie ik wat baarmoederhalskanker met jonge vrouwen en hun naasten doet. De behandeling is vaak ingrijpend en kan grote gevolgen hebben voor de rest van hun leven. Ik spreek ook vrouwen die zich destijds hadden kunnen laten vaccineren, maar dat niet hebben gedaan", meldt Luc van Lonkhuijzen, gynaecoloog-oncoloog bij Amsterdam UMC en lid van taskforce HPV Kankervrij. „Soms zie je dan het verdriet en de spijt over die beslissing, bij hen én hun ouders. Dat raakt me. HPV-vaccinatie biedt de mogelijkheid om het risico op baarmoederhalskanker te verkleinen, nog voordat de ziekte zich ontwikkelt."

Slecht nieuws

Wendy Rutten (41) kan erover meepraten. Na jaren van tussentijds bloedverlies en 'onduidelijke uitstrijkjes' krijgt ze in 2017 slecht nieuws. „Ik ging met mijn moeder naar het ziekenhuis. De arts zei: 'Ik zal maar met de deur in huis vallen: het is baarmoederhalskanker'. Maar het was alsof het niet echt binnenkwam. Op de terugweg dacht ik alleen maar: hoe moet ik dat thuis zeggen? 'Pap, ik heb kanker?' Het voelde zo raar." Als 31-jarige ondergaat ze een operatie die haar baarmoeder spaart. Na drie maanden pakt ze haar werk als onderwijsassistent in het speciaal onderwijs weer op.

Wendy ontmoet haar partner. Ze hebben een kinderwens, maar door de ingreep is een zwangerschap niet vanzelfsprekend. „Pas na een jaar proberen kregen we een consult bij de fertiliteitsarts." Vlak voor kerst krijgen ze goed nieuws: in januari start het traject voor kunstmatige inseminatie. „Om dat te vieren gingen we 's avonds uit eten met mijn ouders. In het restaurant stonden we te wachten op onze tafel toen mijn telefoon ging. Het was de arts: 'Het kan zijn dat er iets groeit wat er niet hoort'. Ik moest zo janken!"

De tumor in haar baarmoeder is groot. „Ik vroeg of er eitjes ingevroren konden worden, maar daar was al geen tijd meer voor." De behandeling bestaat uit 25 bestralingen en chemokuren. „Ik wilde zo graag moeder worden en nu moest ik afscheid nemen van mijn kinderwens", vertelt ze aangedaan.

Het stel wikt en weegt: adoptie, pleegouderschap, draagmoederschap? Alle opties passeren de revue, maar geen ervan voelt als de juiste weg. „Om het verdriet te verzachten zijn we maar de nadelen van kinderen gaan benadrukken. Als ik in mijn omgeving kijk, is het echt niet alleen maar leuk." Maar het blijft knagen. „Had ik toen maar aangegeven dat ik graag had gewild dat ze toch eitjes hadden afgenomen."

Naast mentale pijn laten de behandelingen diepe lichamelijke sporen na. Wendy ondergaat aanvankelijk 'pelotte therapie' waarbij je een plastic staafje inbrengt om de vagina op te rekken. „Ik vond het zo verschrikkelijk dat ik het niet drie keer per week, maar eens per drie weken deed."

Ook gemeenschap hebben, gaat moeilijk. „De inwendige bestraling via de vagina was voor mij een traumatische ervaring. Ik weet niet meer hoeveel mensen mij van onderen hebben gezien. Maar tijdens alle behandelingen zijn het er denk ik meer dan tachtig geweest. Eigenlijk is dat hele gebied voor mij iets medisch geworden, daar is niks romantisch meer aan voor mij. Ik durf wel te zeggen dat we gingen van superseks naar niks", vertelt Wendy, die benadrukt dat dit voor elke patiënt anders is.

Sociaal dier

Voor Wendy is er een leven voor en na de ziekte. „Ik ben een heel sociaal dier. Er ging geen feestje voorbij of ik was er. Ik werkte hard en ging 's morgens om zeven uur de deur uit en kwam 's avonds om half twaalf weer binnen. Als ik nu twee dingen op een dag heb, is het al genoeg. Voor het eten moet ik even liggen omdat ik anders geen puf meer heb om te koken. En dan moet je blij zijn dat je nog leeft."

Ze heeft neuropathie, een nierkatheter en veel complicaties. „Afgelopen twee weken zat ik vier keer in het ziekenhuis omdat ze mogelijk weer een plekje hebben gevonden. Dan staat je leven weer op zijn kop."

Positief

Toch blijft ze veerkrachtig en is ze actief voor Stichting Olijf, de patiëntenorganisatie voor vrouwen met gynaecologische kanker en hun naasten. „Het gaat op en af en soms heb ik een echt wel een baaldag. Maar van nature ben ik een positief mens. Ik kan echt de fijne kanten van het leven zien. En ik had me geen betere man kunnen wensen."

In haar tijd kon Wendy zich nog niet laten inenten tegen HPV, om het risico op baarmoederhalskanker en andere vormen van kanker te verlagen. „Echt, haal die prikken", benadrukt ze. In Nederland nemen de ouders van 65 procent van de meisjes en 57 procent van de jongens het besluit kun kind te laten vaccineren. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) adviseert om ten minste 90 procent van de meisjes tegen HPV te vaccineren. Landen met een vergelijkbaar zorgsysteem en vaccinatieprogramma als Nederland, waaronder Denemarken, Noorwegen en Zweden, halen het WHO-doel wel of zijn verder op weg om dat te bereiken, meldt IKNL. De redenen voor de lage vaccinatiegraad in Nederland zijn divers: zo bestaan er onder meer twijfels en misverstanden bij ouders over de veiligheid, noodzaak en effectiviteit van het vaccin. Sommigen denken bijvoorbeeld dat de HPV-prik vaccinatie ernstige bijwerkingen geeft, zoals onvruchtbaarheid. Of dat je met een condoom beschermd bent tegen HPV. Of dat HPV-vaccinatie voor jongens geen zin heeft. Maar dat zijn misvattingen.

Wendy Rutten: „Ik wilde zo graag moeder worden." FOTO MICHÈLE TUMMERS.

Zo'n 12.800 kankerdiagnoses te voorkomen, hoe is dit berekend?

„Dit is de eerste keer dat we voor alle HPV-gerelateerde kankers hebben berekend hoeveel kankerdiagnoses HPV-vaccinatie kan voorkomen bij de huidige nul- tot en met negenjarigen in Nederland. Daarbij hebben we niet alleen gekeken naar de directe bescherming van vaccinatie, maar ook naar de extra bescherming die ontstaat doordat minder mensen het virus verspreiden", meldt Jan Hontelez, universitair Docent infectieziektemodellering Erasmus MC. In het model is wetenschappelijke kennis over HPV, kanker en vaccinatie gecombineerd met gegevens uit de Nederlandse Kankerregistratie en gegevens over de Nederlandse bevolking.

Mart Hoogkamer en Tino Martin op het podium bij Mega Piratenfestijn. FOTO ANP / PATRICK HARDERWIJK

Toppers kiezen voor Hoogkamer en Martin

Dan Tesselaar en
Richard van de Crommert

Amsterdam ■ **De kogel is eindelijk door de kerk. Na intensief speculeren en een opmerkelijke marketingcampagne is maandagmiddag via een video bekendgemaakt dat Mart Hoogkamer (28) en Tino Martin (42) zich bij feestformatie de Toppers voegen.**

Na het vertrek van Gerard Joling krijgt de extravagante groep dus niet één, maar twee nieuwe leden. De enige overgebleven oppertopper René Froger blijft nog een jaartje meedoen. „Een bijzonder afscheid na ruim twintig onvergetelijke jaren, waarna René betrokken blijft bij de Toppers-familie", aldus de formatie.

Froger verwacht dat zijn laatste Toppers-optreden 'een heel bijzonder en emotioneel moment' gaat worden. „Ik ben ontzettend trots op wat we met elkaar hebben opgebouwd. En misschien nog wel trotser dat we dit bijzondere feest mogen doorgeven aan een nieuwe generatie."

Na alle wekenlange geheimzinnigheid over wie de nieuwe Topper zou worden, is de uitkomst beslist niet verrassend. De Leidse Hoogkamer en Haagse Martin zijn een veilige keuze: vanaf dag één werden hun namen al als meest kansrijk geacht.

De toevoeging van Hoogkamer en Martin lijkt een definitieve trendbreuk met het verleden. De Toppers, die in 2005 begonnen, bestonden in eerste instantie uit René Froger, Gordon en Gerard Joling. Het klikte tussen de drie waarna het plan werd gesmeed om met zijn drieën de toen nog Amsterdam ArenA te vullen. Alle drie hadden ze hun sporen al verdiend met popsongs, en alle drie hadden ze daarmee op de nummer 1-positie in de hitparade gestaan.

> Elke zanger in Nederland wil daar wel deel van uitmaken

Met de komst van Hoogkamer en Martin is gekozen voor het volkse repertoire dat het erg goed doet in de kroegen. Het lijkt een veilige keuze, want de populariteit van kroeghits is groter dan ooit.

Of Tino Martin en Mart Hoogkamer een succes zullen worden als Toppers, moet de toekomst uitwijzen. Martin heeft er in elk geval veel zin in. „Ik denk dat elke zanger in Nederland daar wel deel van wil uitmaken", zei hij eerder deze maand.

Hoe spannend gaat hij worden? En wat gaat hij toevoegen? Het flamboyante van Gerard Joling, die zijn vertrek bij de Toppers heeft aangekondigd, is maar weinigen gegeven.

Ook de volgetatoeëerde Hoogkamer ziet een toekomst als Topper wel zitten. Hij lijkt, meer dan de andere Toppers, ruimte te geven aan een betere verkleedpartij. Het gemis van Joling, die in de meest extravagante verenpakken op het podium stond, zal de jongeling niet helemaal kunnen opvullen, maar het gevoel voor camp, of is het kitsch?, lijkt aanwezig.

De volgende editie van Toppers in Concert, met thema Grand Extravaganza, is op 28 en 29 mei 2027 in de Johan Cruijff ArenA in Amsterdam. Kaartverkoop start 30 november.